

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu

KARTA PRZEDMIOTU / MODUŁU

1. Nazwa przedmiotu:	Nauki pomocnicze translatoologii - leksykologia i leksykografia			
2. Kod przedmiotu:	FSR-21b			
3. Okres ważności karty:	2012-2015			
4. Forma kształcenia:	studia pierwszego stopnia			
5. Forma studiów:	studia stacjonarne			
6. Kierunek studiów:	filologia			
7. Profil studiów:	praktyczny			
8. Specjalność:	filologia słowiańska – profil rosyjski			
9. Semestr:	1, 2 lub 3, 4			
10. Jedn. prowadz. przedmiot:	Instytut Neofilologii			
11. Prowadzący przedmiot:	dr Artur Matkowski			
12. Grupa przedmiotów:	przedmioty specjalizacyjne			
13. Status przedmiotu:	do wyboru			
14. Język prowadzenia zajęć:	polski			
15. Przedmioty wprowadzające oraz wymagania wstępne:				
16. Cel przedmiotu:				
Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z dorobkiem rosyjskiej leksykografii, dostarczenie im wiedzy na temat zróżnicowania słownictwa współczesnego języka rosyjskiego oraz wykształcenie umiejętności świadomego, racjonalnego korzystania ze słowników różnych typów.				
17. Efekty kształcenia:				
Ozn.	Opis efektu kształcenia	Metoda sprawdzenia efektu kształcenia	Forma prowadzenia zajęć	Odniesienie do efektów dla kierunku studiów
01	ma podstawową wiedzę o miejscu filologii w systemie nauk, specyfice przedmiotowej i metodologicznej oraz o jej związkach z innymi dyscyplinami naukowymi	Ustna forma	Wykład Konwersatorium	K_W01 (+)
02	zna podstawową terminologię z zakresu filologii i rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych zorientowaną na zastosowanie praktyczne w wybranym obszarze nauk filologicznych	Ustna forma	Wykład Konwersatorium	K_W02 (+)
03	ma uporządkowaną wiedzę na temat języka (i komunikacji), jego kategorii, poziomów analizy i opisu zorientowaną na zastosowanie praktyczne w wybranym obszarze działalności filologicznej	Ustna forma Kolokwium pisemne	Wykład Konwersatorium	K_W03 (+++)
04	zna podstawowe teorie dotyczące uczenia się i nauczania, rozumie różnorodne uwarunkowania tych procesów, w powiązaniu z wybraną dziedziną filologii	Ustna forma	Wykład Konwersatorium	K_W09 (+)
05	ma uporządkowaną wiedzę o metodyce wykonywania typowych zadań, normach, procedurach stosowanych w wybranej dziedzinie filologii	Ustna forma	Wykład Konwersatorium	K_W14 (+)

06	potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu filologii oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania wybranych problemów językowych	Ustna forma Kolokwium pismenne	Konwersatorium	K_U01 (+++)
07	potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu filologii oraz powiązanych z nią dyscyplin do diagnozowania, projektowania i realizowania działań w celu podniesienia efektywności własnej pracy.	Ustna form	Konwersatorium	K_U02 (+)
08	ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	Dyskusja	Konwersatorium	K_K01 (++)
09	ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań w zakresie filologii w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych.	Dyskusja	Konwersatorium	K_K02 (++)

18. Formy i wymiar zajęć:

W. 15 h+ 15 h K. 15 h+ 15 h

19. Treści kształcenia:

Miejsce leksykologii w systemie językowym i jej podstawowe działy (etymologia, semantyka, frazeologia). Etymologia – pochodzenie i pierwotne znaczenie wyrazów. Pojęcie jednostki leksykalnej, relacja między leksemem a wyrazem. Semantyka. Teorie językoznawcze dotyczące pojęcia znaczenia. Pojęcie znaczenia w ujęciu semantyki kognitywnej i składnikowej. Pole semantyczne (znaczeniowe) – pole leksykalne, wyrazowe, znakowe, pojęciowe. Centralne i peryferyjne obszary pola semantycznego. Relacja: wyraz a desygnat, denotat. Badania pochodzenia i pierwotnego znaczenia wyrazów, pierwotnej motywacji wyrazu, odtworzenie, wykrycie i objaśnienie jego struktury, wskazanie morfemów słowotwórczych, metody badań i oceny hipotez etymologicznych. Znaczenie leksykalne (potencjalne) i gramatyczne wyrazu. Typy znaczeń: strukturalne, referencyjne, pragmatyczne, metajęzykowe. Podstawowe relacje między leksemami: synonimia, homonimia, polisemia, hiponimia, przeciwieństwo.

Stratyfikacja współczesnego języka rosyjskiego. Odmiany i style funkcjonalne współczesnej ruszczyzny a klasyfikacja rosyjskiego słownictwa. Terytorialne zróżnicowanie słownictwa. Onomastyka - badanie nazw własnych, ich znaczenie dla historii języka, podstawy klasyfikacji nazw miejscowych i osobowych. Klasyfikacja leksemów: słownictwo odmiany mówionej i pisanej języka rosyjskiego, słownictwo ogólne i specjalistyczne, rodzime i obce. Terytorialne zróżnicowanie słownictwa, odmiany środowiskowe, gwary miejskie.

Frazeologia – definicja terminu, zakres badań, metody badawcze. Związki frazeologiczne – kryteria podziału. Idiomy, przysłowia. Źródła frazeologii europejskiej (w tym rosyjskiej i polskiej). Frazeologia rosyjska i polska – próba porównania. Innowacje frazeologiczne współczesnej ruszczyzny (na podstawie materiałów prasowych, radiowych i telewizyjnych).

Leksykografia – definicja, zakres badań. Leksykografia a leksykologia. Rozwój słownictwa rosyjskiego. Leksykografia wśród innych dziedzin nauki. Przemiany współczesnej leksykografii.

Typy słowników, ich przydatność naukowa i praktyczna. Charakterystyka słowników języka rosyjskiego. Budowa hasła słownikowego. Metody i techniki opracowywania słowników oraz innych zbiorów słownictwa. Słownik a encyklopedia. Współczesne korpusy językowe.

20. Egzamin:		nie, za/o	
21. Literatura podstawowa:			
Grochowski M., <i>Zarys leksykologii i leksykografii. Zagadnienia synchroniczne</i> , Toruń 1982. Kania S., Tokarski J., <i>Zarys leksykologii i leksykografii polskiej</i> , Warszawa 1984. Miodunka W., <i>Podstawy leksykologii i leksykografii</i> , Warszawa 1989. Piotrowski T., <i>Zrozumieć leksykografię</i> , Warszawa 2001. Żmigrodzki P., <i>Wprowadzenie do leksykografii polskiej</i> , (wydanie III rozszerzone), Katowice 2009.			
21. Literatura uzupełniająca:			
Podręczny <i>idiomatykon polsko-rosyjski</i> , red. W. Chlebda, t. 1-5, Opole 2006-2010. <i>Stołość i zmienność związków frazeologicznych</i> , red. A.M. Lewicki, Lublin 1982. Tokarski R., <i>Słownictwo jako interpretacja świata</i> [w:] <i>Encyklopedia kultury polskiej XX wieku</i> , t. 2: <i>Współczesny język polski</i> , red. J. Bartmiński, Wrocław 1993.			
23. Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów kształcenia:			
Lp.	Forma zajęć	Liczba godzin kontaktowych / pracy studenta	
1	Wykład	30	
2	Konwersatorium	30	
3	Laboratorium		
4	Projekt		
5	Seminarium		
6	Inne	- przygotowanie do zajęć 25 - przygotowanie do kolokwium zalicz. 30 - udział w konsultacjach 5	
Suma godzin		240	
24. Suma wszystkich godzin:		240	25. Liczba punktów ECTS:
			4
26. Liczba punktów ECTS uzyskanych na zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego:		2	27. Liczba punktów ECTS uzyskanych w wyniku samodzielnej pracy studenta:
			2
28. Uwagi:			

Zatwierdzono:

.....
(data i podpis prowadzącego)

.....
(data i podpis)